

KOM GODT I GANG MED AT SIKRE MOD OVERSVØMMELSER PÅ DANSKE SMÅØER

Her finder I en række gode råd til, hvordan I kan komme i gang med at sikre jeres ø mod flere oversvømmelser i fremtiden.

Kortlæg jeres udfordringer

- Brug en af de digitale værktøjer til at se, hvilke områder der vil blive oversvømmet hos jer ved en vandstand på eks. 1,5, 2, 2,5 eller 3 meter
- Få et overblik over, hvad der ligger i de områder, der kan blive oversvømmet.
 - Havneområder?
 - Elektriske installationer? Eks. sikringsskabe, pumpestationer
 - Bygninger?
 - Veje?
 - Landbrugsjord?
 - Græsningsarealer?
 - Andet?

Forbered jeres beredskab

I kan reducere de skader, der vil ske ved oversvømmelser ved at have et oversvømmelsesberedskab.

Et oversvømmelsesberedskab kan have til opgave at:

- Holde øje med vejrudsigter og varsler om høj vandstand
- Være i kontakt med redningsberedskabet
- Tage initiativ til handling, hvis der varsles højvande

Et oversvømmelsesberedskab kan også lave og opdatere beredskabsplaner, så I ved, hvem der gør hvad den dag vandet kommer.

- Hvem skal redningsberedskabet ringe til, hvis de vil I kontakt med jer?
- Hvordan kommunikerer I med hinanden før og under en oversvømmelse? Hvordan sikre I at alle har den information de har brug for?
- Hvilke bygninger/steder kan beskyttes med sandsække/plastik/plader?
- Skal der tjekkes om dæksler til pumpestationer og lign. er lukket ordentligt og er der nogle steder, hvor der skal slukkes for strømmen?
- Skal havnen/andre steder spærres af?
- Er der nogle personer på øen, som trænger hjælp og som I skal være særlige opmærksomme på?
- Er der noget sted at gå hen, hvis ens hus står under vand?
- Hvad gør I med græssende dyr på øen? Skal og kan de flyttes til højere områder?

Forebyg oversvømmelser

I kan forebygge, hvad der bliver oversvømmelser ved:

- At sikre at eksisterende diger er vedligeholdt
- Undersøge muligheden for at bygge nye diger eller højvandsmure
- Overveje muligheden for at ændre brugen af nogle områder, eks. fra landbrugsjord til naturområder
- Tag kontakt til kommunen og spørg dem, hvad deres planer er for at sikre jeres ø mod oversvømmelser?

At sikre egen ejendom mod oversvømmelser fra havet er ifølge dansk love et privat ansvar, men ofte er fælles løsninger både bedre og billigere. Første skridt vil derfor være at kortlægge, hvor de største problemer er og tage fat på diskussionen om muligheden for at arbejde sammen om løsninger.

Tal om de svære dilemmaer

Der er en række dilemmaer, som I bliver nødt til at tage fat på, når I skal i gang med at finde løsninger i forhold til oversvømmelser.

- Hvad skal beskyttes? Er det boliger, landbrugsland eller græsningsarealer? Kan I forestille jer løsninger, hvor noget beskyttes og andet ikke beskyttes?
- Hvordan skal jeres ø beskyttes? Hvor meget kan og vil I bygge jer ud af problemerne? Hvad er jeres muligheder og ressourcer i forhold til at opretholde et oversvømmelsesberedskab?

Hvor kan I få mere viden

Der findes forskellige gratis digitale værktøjer. *Kystplanlæggeren* og *Klimaatlasset* kunne være en hjælp for jer.

Kystplanlæggeren

Her kan I finde viden om:

- oversvømmelsestruede områder
- Særlige sårbare steder
- Forslag til løsninger
- Indsigt i Kystdirektoratets forslag til prioriteringer

kystplanlægger.dk

Klimaatlasset

Her kan I finde viden om fremtidens:

- havvandsniveau
- mængden af regn
- risiko for stormfloder
- risiko for skybrud

www.dmi.dk/klima-atlas

ØVELSER DER KAN BRUGES TIL AT ÅBNE DISKUSSIONEN

Her finder I forslag til to mindre øvelser, som kan bruges til at kortlægge oversvømmelsesudfordringerne på jeres ø og til at komme i gang med at tale om, hvad I kan gøre.

Til begge øvelser er det en god ide at have detaljerede kort til rådighed over jeres ø. Kortene skal gerne vise både bygninger, veje og højdekurver. Alternativt, sørg for at have en computer eller tablet til rådighed, så I kan bruge nogle af de digitale værktøjer, der findes.

Øvelse 1: De lover stormflod om tre dage

Start med at lave et fiktivt stormflodsvarsel.

Vælg en vandstand som er realistisk, men stadig er højere end noget, I har prøvet før, for at sikre, at I tænker ud i fremtiden. I de indre danske farvande kan vandstanden ved stormfloden i 1872 eksempelvis være et godt scenarie.

Tilføj evt. vindretning, bølgehøjde, tid på året, eller hvad der ellers er relevant for jeres ø.

Stormflodsvarsel

Der er udsendt stormflodsvarsel for områderne syd for Sjælland, Lillebælt, Sydøstjylland samt det Sydfynske Øhav.

Øst-nordøstlig vind 15 m/s med vindstød op til 25 m/s.

Der forventes en vandstand på op til 2,2 meter over daglig vande. Dertil kommer en bølgehøjde på 0,5-1 m. Vandstanden forventes at toppe d. 21.11 kl. 18.00

Eksempel på fiktivt stormflodsvarsel

1. Diskuter i mindre grupper

- Hvad vil I helt praktisk gøre hver især, hvis sådan et varsel kom i dag?
- Vil I gøre noget fælles? Er der nogle, I tror vil tage initiativ og hvem?
- Vil I kontakte nogle uden for øen og hvis I gør, hvem og hvordan?
- Er der nogle steder og/eller personer, I skal være særlige opmærksomme på?

2. Lav nu en fælles prioriteret liste over, hvad I vil gøre først, andet, osv.

Virkeligheden er den I har på det tidspunkt I laver øvelsen. Dvs. I har de materialer, den viden og de folk, I har i dag

Brug f.eks. en time på øvelsen. Derefter kan I tage udgangspunkt i det I kom frem til, til at diskutere hvad jeres største udfordringer er i dag i forhold til oversvømmelser.

Øvelse 2: Om 10 år er vores ø godt sikret mod oversvømmelser

Denne øvelse kan med fordel laves efter øvelse 1, så I allerede har et overblik over jeres udfordringer. Ellers start øvelsen med at kigge på kort med højdekurver eller brug nogle af de digitale værktøjer der findes.

1. Diskuter i mindre grupper

- Hvilke fysiske ændringer mener I der skal laves, eks. bygning eller renovering af diger eller ændring af brugen af forskellige områder på øen?
 - I behøver ikke være enige
 - Tegn gerne direkte på printede kort – brug forskellige farver tusser til at vise uenighed
- Hvilke beredskabsmæssige ændringer mener I, der skal laves? Hvem skal tage initiativ?

2. Lav en fælles prioriteret liste over tiltag I mener, der skal tages. Hvis I ikke er enige, må I gerne lave flere lister.

Denne øvelse har ikke til formål, at I skal tage en beslutning, men som en begyndelse til at få et overblik over mulige løsninger. Første skridt til at handle er at finde ud, hvad der kan gøres og hvor I er enige og uenige.

Dette materiale er udarbejdet som en del forskningsprojektet The Climate Change Resilience in Small Communities in the Nordic Countries project (CliCNord). CliCNord fokuserer på hvordan modstandsdygtigheden og resiliensen i små samfund kan øges, så de bedre kan modstå konsekvenserne af klimaforandringerne.

Læs mere på www.clicnord.org

Hvis I har nogle spørgsmål eller vil vide mere så kontakt os gerne.

Nina Baron

Katastrofe- og Risikomanageruddannelsen, Københavns Professionshøjskole
51632585 //niba@kp.dk